LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO 3, 6, 9, 10, 12, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 28, 30, 31, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 44, 47, 49, 55 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO Į S T A T Y M A S

2000 m. gegužės 4 d. Nr. VIII-1664
Vilnius

(Žin., 1994, Nr. 34-620; 1995, Nr. 53-1294; 1996, Nr. 100-2262; 1997, Nr. 66-1598)

1 straipsnis. 3 straipsnio papildymas ir pakeitimas

1. Papildyti 3 straipsnį nauja 3 dalimi:

„Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio antrojoje dalyje numatyto žemės sklypų įsigijimo nuosavybėn subjektų, tvarkos, sąlygų ir apribojimų konstitucinio įstatymo (toliau – Konstitucinis įstatymas) nustatytiems nacionaliniams ir užsienio subjektams leidžiama įsigyti nuosavybėn ne žemės ūkio paskirties žemės sklypus, reikalingus jų tiesioginei veiklai skirtiems pastatams ir įrenginiams statyti bei eksploatuoti. Tokių sklypų įsigijimo nuosavybėn tvarką, sąlygas ir apribojimus nustato Konstitucinis įstatymas ir Savivaldybių funkcijoms vykdyti reikalingų žemės sklypų įsigijimo ir perleidimo įstatymas.“

2. Buvusias 3 straipsnio 3, 4 dalis laikyti 4, 5 dalimis.

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**6 straipsnis. Valstybinės žemės valdymo teisė**

Įstatymais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais valstybinės žemės valdymo teisė suteikiama valstybės institucijoms, savivaldybėms, miškų urėdijoms, valstybinių parkų administracijoms. Valstybės institucijos, miškų urėdijos, valstybinių parkų administracijos turi teisę neviršydamos suteiktų įgaliojimų naudoti žemę, teikti apskrities viršininkui siūlymus ją išnuomoti kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

Kitą valstybinę žemę, nesuteiktą valdyti pirmojoje dalyje išvardytiems subjektams, apskrities teritorijoje valdo apskrities viršininkas.

Žemės sklypai savivaldybėms perduodami valdyti patikėjimo teise šioms reikmėms:

1) viešosios paskirties rekreacijai ir poilsiui;
2) viešojo naudojimo poilsio objektams;
3) miestų, miestelių bei kitų gyvenamųjų vietovių gatvėms ir vietiniams keliams;
4) bendro naudojimo inžinerinėms komunikacijoms bei šių komunikacijų eksploatacijai;
5) gyvenamųjų namų statybai;
6) komercinei-ūkinei veiklai.

Žemės sklypai savivaldybėms perduodami pagal nustatyta tvarka parengtus ir patvirtintus teritorijų bendruosius planus per 6 mėnesius nuo savivaldybės paraiškos pateikimo Vyriausybės nustatyta tvarka.“

3 straipsnis. 9 straipsnio 1 dalies papildymas

Papildyti 9 straipsnio 1 dalį 10 punktu:

„10) užtikrinti gyventojų teisę prieiti prie paviršinio vandens telkinių pakrantės apsaugos juostomis.“

4 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**10 straipsnis. Specialiosios žemės, miško ir vandens telkinių naudojimo sąlygos**

Specialiąsias žemės, miško ir vandens telkinių naudojimo sąlygas sudaro įstatymų nustatyti bendrieji žemės, miško ir vandens telkinių naudojimo tam tikrose teritorijose apribojimai, sąlygos ir reikalavimai.

Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas konkrečiam žemės sklypui pagal teritorijų planavimo dokumentus bei konkrečiam vandens telkiniui nustato apskrities viršininkas; žemės sklypams, kurių valdymo teisė suteikta vietos savivaldos institucijoms, – savivaldybės valdyba, o jeigu ji nesudaroma, – meras. Nustatytos specialiosios žemės, miško ir vandens telkinio naudojimo sąlygos konkrečiam žemės, miško sklypui ir vandens telkiniui taikomos nuo sklypų ir vandens telkinių įregistravimo Nekilnojamojo turto registre.

Žemės sklypai perleidžiami, išnuomojami ir perduodami naudotis laikantis nustatytų specialiųjų žemės, miško ir vandens telkinių naudojimo sąlygų.

Žemės savininkai ir naudotojai, nesilaikantys nustatytų specialiųjų žemės, miško ir vandens telkinių naudojimo sąlygų, traukiami atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka ir privalo atlyginti kitiems asmenims, savivaldybėms ar valstybei už padarytą žalą.“

5 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**12 straipsnis. Žemės sklypų registravimas**

Žemės sklypai ir teisės į juos registruojami Nekilnojamojo turto registre Nekilnojamojo turto registro įstatymo nustatyta tvarka.“

6 straipsnis. 17 straipsnio 1 dalies 1 punkto pakeitimas

Papildyti 17 straipsnio 1 dalies 1 punktą žodžiais „ir Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą bei kitus įstatymus“ ir šį punktą išdėstyti taip:

„1) susigrąžinta arba gauta nuosavybėn neatlygintinai pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ ir Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą bei kitus įstatymus;“.

7 straipsnis. 18 straipsnio 3 dalies pakeitimas ir papildymas

18 straipsnio 3 dalyje išbraukti žodį „abiejų“, papildyti nauju sakiniu ir šią dalį išdėstyti taip:

„Privati žemė perleidžiama šalių tarpusavio susitarimu. Perleidžiant privačią žemę valstybės nuosavybėn, valstybei atstovauja apskrities viršininkas.“

8 straipsnis. 21 straipsnio 2 dalies pakeitimas

21 straipsnio 2 dalyje vietoj žodžių „įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ įrašyti žodžius „įstatymus, reglamentuojančius piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimą“, išbraukti žodį „natūra“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„Žemę, grąžintiną pagal įstatymus, reglamentuojančius piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimą, iki jos sugrąžinimo privačion nuosavybėn valstybė gali išnuomoti Žemės nuomos įstatymo nustatyta tvarka.“

9 straipsnis. 22 straipsnio 1 dalies pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„Valstybinė žemė perduodama neterminuotai arba terminuotai naudotis iš valstybės ar savivaldybių biudžetų išlaikomoms įstaigoms ar organizacijoms, valstybės įmonėms, tradicinėms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, kitoms įstatymų nustatytoms įstaigoms, organizacijoms ar įmonėms, sudarant valstybinės žemės panaudos sutartis. Valstybinė žemė perduodama naudotis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.“

10 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**23 straipsnis. Institucijos, turinčios teisę perduoti naudotis valstybinę žemę**

Valstybinę žemę perduoda naudotis:

1) savivaldybės taryba - žemės sklypus, nustatyta tvarka perduotus valdyti patikėjimo teise savivaldybėms;

2) apskrities viršininkas - kitus valstybinės žemės sklypus, esančius apskrities teritorijoje.

Žemės perdavimo naudotis tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.“

11 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas ir papildymas

1. 24 straipsnio 1 dalyje po žodžio „žemę“ įrašyti žodžius „išskyrus žemės sklypus, priskirtus privatizuojamiems objektams“, papildyti nauju sakiniu ir šią dalį išdėstyti taip:

„Valstybinę žemę, išskyrus žemės sklypus, priskirtus privatizuojamiems objektams, parduoda ar kitaip privatinėn nuosavybėn perleidžia apskričių viršininkai įstatymų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. Valstybinės žemės sklypų, priskirtų privatizuojamiems objektams, pardavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.“

2. Pakeisti 24 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„Sudarant valstybinės žemės sklypų pirkimo – pardavimo ar kitas įstatymų numatytas valstybinės žemės perleidimo privatinėn nuosavybėn sutartis, valstybei atstovauja apskrities viršininkas arba jo įgaliotas apskrities viršininko administracijos atstovas. Parduodant ar kitaip privatinėn nuosavybėn perleidžiant valstybinės žemės sklypus, priskirtus privatizuojamiems objektams, valstybei atstovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.“

12 straipsnis. 28 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 28 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**28 straipsnis. Žemės valdymas bendrosios jungtinės nuosavybės teise**

Žemė, sutuoktinių įsigyta privatinėn nuosavybėn, yra valdoma bendrosios jungtinės nuosavybės teise. Sutuoktinių turtines teises nustato Lietuvos Respublikos santuokos ir šeimos įstatymai.“

13 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas ir papildymas

1. Pakeisti 30 straipsnio 2 dalies 1, 3, 5 ir 6 punktus, 7 punktą pripažinti netekusiu galios ir šią dalį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos Vyriausybė:

1) įstatymų nustatyta tvarka leidžia ir tikslina teisės norminius aktus žemės nuosavybės, valdymo, naudojimo ir kitais žemės santykių reguliavimo klausimais;

2) rengia ir įgyvendina žemės naudojimo, teritorijų optimizavimo ir žemės gerinimo programas;

3) teikia Lietuvos Respublikos Seimui tvirtinti bendrąjį Lietuvos Respublikos teritorijos planą, tvirtina kitus Teritorijų planavimo įstatyme nurodytus teritorijų planavimo dokumentus;

4) planuoja ir finansuoja valstybinius žemėtvarkos, miškotvarkos ir žemės kadastro darbus;

5) teikia Lietuvos Respublikos Seimui siūlymus dėl bendrųjų žemės ir miško naudojimo tam tikrose teritorijose apribojimų, sąlygų ir reikalavimų;

6) sprendžia žemės paėmimo ir suteikimo bei kitus žemės fondo valdymo klausimus, jeigu jie nėra priskirti apskrities viršininko (kai žemė perduodama naudotis, – ir vietos savivaldos institucijų) kompetencijai.“

2. 30 straipsnio 3 dalies 2 punkte vietoj žodžių „žemės paėmimo ir suteikimo visuomenės reikmėms, pagrindinės žemės naudojimo tikslinės paskirties keitimo, kitiems“ įrašyti žodį „valstybinės“ ir šį punktą išdėstyti taip:

„2) rengia medžiagą Lietuvos Respublikos Vyriausybei valstybinės žemėtvarkos klausimams spręsti;“.

3. Pakeisti 30 straipsnio 4 dalies 2 punktą, iš 4 punkto išbraukti žodžius „atlieka žemės teisinį registravimą“, 5 punkte po žodžio „poreikiams“ įrašyti žodžius „jeigu paimamas žemės plotas ne didesnis kaip 5 ha miestuose ir 25 ha kaimo vietovėje ir“ ir šiuos punktus išdėstyti taip:

„2) parduoda ar kitaip perleidžia privatinėn nuosavybėn valstybinę žemę, išskyrus privatizuojamiems nekilnojamojo turto objektams priskirtus žemės sklypus, atstovauja valstybei perleidžiant privačią žemę valstybės nuosavybėn bei valstybei paveldint žemę pagal įstatymą ar testamentą;“

„4) organizuoja valstybinio žemės kadastro darbus;

5) sprendžia žemės paėmimo visuomenės poreikiams, jeigu paimamas žemės plotas ne didesnis kaip 5 ha miestuose ir 25 ha kaimo vietovėje, ir pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimo klausimus;“.

4. Pakeisti 30 straipsnio 5 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) pagal detaliuosius planus išnuomoja bei perduoda naudotis valstybinės žemės sklypus, perduotus valdyti patikėjimo teise savivaldybei, taip pat teikia Vyriausybei ir apskrities viršininkui pasiūlymus dėl valstybinės žemės sklypų pardavimo ir visuomenės poreikiams reikalingų privačios žemės sklypų paėmimo;“.

14 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„31 straipsnis. Pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties nustatymo ir keitimo tvarka

Pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis nustatoma arba keičiama suinteresuotų asmenų prašymu, atsižvelgiant į teritorijų planavimo dokumentus.

Žemės naudotojai naudoti žemę kitai paskirčiai, negu buvo nustatyta žemę įsigyjant nuosavybėn, išnuomojant ar gavus naudotis, gali tik apskrities viršininkui priėmus sprendimą leisti pakeisti pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį. Prašymų leisti pakeisti pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį padavimo, nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Vadovaujantis apskrities viršininko sprendimu leisti pakeisti pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, perskaičiuojama žemės sklypo vertė ir suinteresuoto asmens ar apskrities viršininko ar jo įgalioto administracijos atstovo prašymu patikslinami valstybinio žemės kadastro duomenys bei įrašai Nekilnojamojo turto registre.

Pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis draustinių, nacionalinių ir regioninių parkų teritorijose keičiama tik pagal patvirtintus saugomų teritorijų tvarkymo projektus arba gavus Aplinkos ministerijos sutikimą.“

15 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 35 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„Žemės reformos metu maksimalų žemės ūkio paskirties žemės plotą, kurį piliečiai gali įsigyti privatinėn nuosavybėn, nustato Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymas.“

2. 35 straipsnio 5 dalį pripažinti netekusia galios.

3. Buvusią 35 straipsnio 6 dalį laikyti 5 dalimi.

16 straipsnis. 36 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 36 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**36 straipsnis. Žemės ūkio įmonių naudojama žemė**

Žemės ūkio įmonės naudoja išsinuomotą valstybinę arba privačią žemę.“

17 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 37 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**37 straipsnis. Ūkininko ūkio žemė**

Ūkininko ūkio žemės naudojimo sąlygas ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymas.“

18 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas ir papildymas

1. Pakeisti 39 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„Valstybinė žemės ūkio paskirties žemė gali būti perleidžiama arba perduodama naudoti kitai paskirčiai tik pagal nustatyta tvarka parengtus žemėtvarkos projektus ar kitus Teritorijų planavimo įstatymo nustatytus teritorijų planavimo dokumentus.“

2. 39 straipsnio 4 dalį pripažinti netekusia galios.

19 straipsnis. 40 straipsnio 3 ir 4 dalių pripažinimas netekusiomis galios

40 straipsnio 3 ir 4 dalis pripažinti netekusiomis galios.

20 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 41 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**41 straipsnis. Miškų ūkio paskirties žemės savininkai, valdytojai ir kiti naudotojai**

Miškų ūkio paskirties žemės savininkai yra valstybė ar piliečiai**,** privatinėn nuosavybėn susigrąžinę turėtą mišką ar mišku apaugusią žemę arba žemės reformos metu gavę mišką nuosavybėn neatlygintinai, arba pirkę mišką ar miško žemę, taip pat įsigiję nuosavybėn mišką kitais įstatymų nustatytais pagrindais.

Valstybinės miškų ūkio paskirties žemės valdytojai yra miškų urėdijos ir valstybiniai parkai. Krašto apsaugai ir valstybės sienos apsaugai reikalingos valstybinės miškų ūkio paskirties žemės valdymo teisė taip pat gali būti suteikiama Krašto apsaugos ir Vidaus reikalų ministerijoms.

Miškų urėdijos ir valstybiniai parkai valdo ir naudoja valstybinių miškų išteklius, įskaitant ir miškų išteklius Krašto apsaugos ir Vidaus reikalų ministerijoms suteiktoje valdyti miškų ūkio paskirties žemėje, įgyvendina valstybinių miškų atkūrimo, priežiūros ir apsaugos priemones.

Miškų ūkio paskirties žemėje miškų atkūrimą ir apsaugą nustato Miškų įstatymas.“

21 straipsnis. 44 straipsnio 1 dalies pakeitimas ir papildymas

44 straipsnio 1 dalyje vietoj žodžių „žemės plotai, kuriuos užima“ įrašyti žodžius „žemė, kurioje yra“, pakeisti šios dalies 1, 3, 4, 5 punktus, papildyti 6, 7 punktais ir šią dalį išdėstyti taip:

„Valstybinio vandenų fondo žemę sudaro žemė, kurioje yra:

1) teritoriniai vandenys, kurių ribos nustatytos Jūros aplinkos apsaugos įstatymo;

2) Kuršių marios;

3) valstybinės reikšmės vidaus vandens telkiniai. Valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

4) valstybinės reikšmės vidaus vandens telkiniams nepriskirtos upės su nuolatiniu vandens nuotėkiu, kurių baseino plotas ne mažesnis kaip 25 kv. km arba kurios jungia valstybiniam vidaus vandenų fondui priskirtus ežerus;

5) valstybinės reikšmės vidaus vandens telkiniams nepriskirti ežerai, kuriuos jungia valstybiniam vandenų fondui priskirtos upės, taip pat ežerai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos priskirti valstybiniam vidaus vandenų fondui;

6) potencialiai pavojingi tvenkiniai, kurių plotas didesnis kaip 5 ha arba patvankos aukštis didesnis kaip 3 m;

7) kiti neprivatūs vandens telkiniai.“

22 straipsnis. 47 straipsnio 2 dalies pakeitimas

47 straipsnio 2 dalyje vietoj žodžių „darbus organizuoja, jiems“ įrašyti žodį „darbams“, vietoj žodžių „Valstybinė žemėtvarkos ir geodezijos tarnyba“ įrašyti žodžius „Žemėtvarkos ir teisės departamentas“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„Valstybinės žemėtvarkos darbams metodiškai vadovauja Žemėtvarkos ir teisės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos.“

23 straipsnis. 49 straipsnio 2 dalies pakeitimas

Pakeisti 49 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„Tvarkant valstybinį žemės kadastrą, rengiami ir tikslinami žemės kadastro žemėlapiai, kuriuose pažymimi suformuoti ir valstybiniame žemės kadastre įregistruoti žemės sklypai bei juose esantys kiti nekilnojamojo turto bei gamtos objektai, turintys įtakos žemės sklypo vertei ir žemės naudojimo sąlygoms. Žemės kadastro žemėlapių turinys turi atitikti Nekilnojamojo turto registro įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, reglamentuojančių valstybinio žemės kadastro tvarkymą, reikalavimus.“

24 straipsnis. 55 straipsnio 4 ir 5 punktų pakeitimas ir papildymas

Pakeisti 55 straipsnio 4, 5 punktus ir juos išdėstyti taip:

„4) žemės savininkų bei valstybinės žemės naudotojų ir apskrities viršininko – dėl atlyginimo už paimamą visuomenės poreikiams žemę būdo ir dydžio;

5) žemės savininkų bei žemės naudotojų ir apskrities viršininko – dėl pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimo ar (ir) specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų;“.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS VALDAS ADAMKUS